energiavirasto
energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.
This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:
Dokumentet är daterat:
The document is dated: 26.09.2019

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: TAIPALE OLLI AARNO

Pvm / Datum / Date: 26.09.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Tupas

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 26.09.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Tämä paketti koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole näkyvillä tässä asiakirjassa, mutta ne on yhdistetty siihen sähköisesti.

Tämä asiakirja on sinetöity sähköisellä allekirjoituksella.
Sinetti takaa asiakirjan aitouden.

Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >

Detta paket består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument
- Elektroniska signaturer. Dessa syns inte i detta dokument, med de är elektroniskt integrerade i det.

Detta dokument har försetts med sigill genom elektronisk signatur.
Sigillet garanterar dokumentets äkthet.

Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu EU-direktiivin (1999/93/EY) mukaisella allekirjoituksella.
Detta dokument innehåller elektroniska signaturer enligt EU-direktivet (1999/93/EG) om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer.
This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF Advanced Electronic Signatures (Directive 1999/93/EC)

Fingrid Oyj
PL 530
00101 Helsinki

Tehoreservijärjestelmän käyttösääntöjen vahvistaminen ajanjaksolle 1.7.2020 – 30.6.2022

1 Asianosainen

Fingrid Oyj

2 Vireilletulo

15.5.2019

3 Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa lain sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservistä (117/2011) 14 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla Fingrid Oyj:n 1.7.2019 toimittamat säännöt tehoreservijärjestelmään kuuluvien voimalaitosyksiköiden ja sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä tuotetun sähkön ja sähkönkulutuksen jouston tarjoamiseen markkinoille (myöhemmin käyttösäännöt)

Säännöt vahvistetaan määräajaksi ja ne ovat voimassa 1.7.2020 – 30.6.2022.

Vahvistetut käyttösäännöt ovat tämän päätöksen liitteinä (Liitteet 1 ja 2).

Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

4 Selostus asiasta

Sähköntuotannon- ja kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservistä /117/2011, jäljempänä tehoreservilaki) annetun lain 14 §:n mukaisesti Energiaviraston tulee päätöksellään vahvistaa säännöt tehoreservijärjestelmään kuuluvien voimalaitosyksiköiden ja sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä tuotetun sähkön ja sähkönkulutuksen jouston tarjoamiseen markkinoille (käyttösäännöt) ennen käyttöönottamista.

Tehoreservilain 10 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastuuseen määrätty kantaverkonhaltija asettaa tehoreservin käyttösopimuksessa säännöt tehoreservinä toimivan yksikön käyttövalmiuden ylläpidolle, yksikön käytölle sekä sen tuottaman sähkön tai sähkönkulutuksen jouston tarjoamiseen markkinoille. Säännöt tulee asettaa siten, ettei niillä perusteettomasti vaikuteta sähkön tarjontaan ja sähkön hinnan määräytymiseen markkinoilla. Säännöt tulee julkaista.

Fingrid Oyj on sähkömarkkinalain (588/2013) 8 §:n nojalla järjestelmävastuuseen määrätty kantaverkonhaltija.

Fingrid Oyj (jäljempänä Fingrid) pyysi 1.7.2019 Energiavirastoa vahvistamaan tehoreservijärjestelmään kuuluvien voimalaitosyksiköiden ja sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden käyttövalmiuden ylläpitoa, käyttöä sekä tuotetun sähkön ja sähkönkulutuksen jouston markkinoille tarjoamista koskevan säännöstön (jäljempänä myös "käyttösäännöt"). Käyttösäännöt pyydettiin vahvistamaan ajanjaksolle 1.7.2020 – 30.6.2022.

5 Fingridin käyttösääntöihin tehdyt muutokset

5.1 Muutokset voimalaitosyksiköiden käyttösääntöihin

Fingrid toimitti Energiavirastolle 1.7.2019 päivitetyt käyttösäännöt, jossa 16.12.2016 vahvistettuihin käyttösääntöihin oli päivitetty seuraavia muutoksia:

- Kohtaan 1.1 on täsmennetty voimalaitosyksikön käynnistysajan määritelmää.
- Kappaleeseen 1.7 "Koekäyttömahdollisuus talvikaudella" on täsmennetty epäonnistuneen koekäytön vaikutusta tehoreservistä saatavaan vuorokausikohtaiseen ylläpitokorvaukseen. Epäonnistunut koekäyttö tarkoittaa jatkossa voimalaitosyksikön olevan käyttösääntöjen kohdan 1 vaatimusten vastainen ja näin epäkäytettävä tehoreservin käyttöön.
- Kappaleessa 2.1 "Yleiset säännöt" on täsmennetty Ruotsin kantaverkkoyhtiön ja Fingridin välistä yhteistyötä.
- Kohdassa 2.4.1 "Tarjouksen jättäminen ja käsittely" tarjouksen aktivoituessa tehoreservikapasiteetille asetettava hinta on täsmennetty tarkoittamaan kulloinkin voimassa olevaa vuorokausimarkkinoiden kattohintaa.
- Kappaleessa 2.7 "Tehoreservikapasiteetti säätösähkömarkkinoilla" on tehty kohtaa 2.4.1 vastaava täsmennys vuorokausimarkkinoiden kulloinkin voimassa olevaan kattohintaan viittaamisessa. Lisäksi säännöissä on täsmennetty, että tehoreservitarjoukset aktivoidaan vasta sen jälkeen, kun kaikki tehoreservijärjestelmään kuulumattomat säätösähkötarjoukset on aktivoitu.
- Kappaleeseen 3 "Voimalaitosyksikön käyttö tuottajan omaan tarpeeseen" on lisätty, että Fingrid jatkossa informoi Energiavirastoa näistä tapahtumista.

5.2 Muutokset sähkön kulutuksenjoustoon kykenevien kohteiden käyttösääntöihin

Fingrid toimitti Energiavirastolle 1.7.2019 päivitetyt käyttösäännöt, jossa 16.12.2016 vahvistettuihin käyttösääntöihin oli päivitetty seuraavia muutoksia:

- Kohdasta 1.1 "Yleiset säännöt" tehoreservikuorman minimikoko (10 MW) on poistettu. Samalla myöhemmin samaiseen kohtaan on täsmennetty tehoreservilain mukainen vaatimus kyetä vähintään 10 MW sähkönkulutuksen joustoon 10 minuutin kuluessa käskyn antamisesta.
- Kappaleessa 2.2 "Tehoreservikapasiteetti säätösähkömarkkinoilla" on täsmennetty viittaus kulloinkin sovellettavaan vuorokausimarkkinoiden kattohintaan. Lisäksi säännöissä on täsmennetty, että tehoreservitarjoukset

aktivoidaan vasta sen jälkeen, kun kaikki tehoreservijärjestelmään kuulumattomat säätösähkötarjoukset on aktivoitu.

- Kappaleessa 5.1 "Ilmoitukset" on täsmennetty, että epäkäytettävyystilanteessa kuormanhaltijalla on velvollisuus tarjota käytettävissä oleva osuus tarjoamastaan tehoreservikuormasta käyttösääntöjen mukaisesti säätösähkömarkkinoille.
- Kappaleessa 6 "Tiedonvaihto ja raportointi" on kuormanhaltijan raportointivelvollisuuksia häiriöistä täsmennetty.

6 Energiaviraston saamat lausunnot

Energiavirasto varasi keskeisille sidosryhmille ja kaikille asiasta kiinnostuneille tahoille mahdollisuuden lausua Fingridin 1.7.2019 vahvistettavaksi esittämistä käyttösäännöistä. Julkinen kuuleminen vahvistettavaksi toimitetuista käyttösäännöistä pidettiin ajanjaksolla 11.7.2019 – 19.8.2019.

Energiavirasto sai lausuntopyyntöön liittyen yhteensä 2 lausuntoa. Lausunnon antoivat: Energiateollisuus ry ja Suomen Sähkönkäyttäjät ry. Lisäksi Paikallisvoima ry ilmoitti tukevansa Energiateollisuus ry:n lausuntoa.

Näiden lausuntojen lisäksi Sympower Oy ja Suomen Sähkönkäyttäjät ry toimittivat Energiavirastolle tiedoksi Fingridin ajalla 24.5.2019 - 14.6.2019 käyttösäännöistä järjestämän kuulemisen yhteydessä antamansa lausuntonsa. Energiavirasto ottaa nämä lausunnot huomioon arvioidessaan vahvistettavaksi toimitettuja käyttösääntöjä.

Energiavirastolle toimitetuissa lausunnoissa käyttösääntöjä pidettiin lähtökohtaisesti hyvin valmisteltuina. Toisaalta käyttösääntöjä pidettiin kuitenkin myös epätasa-arvoisina voimalaitosten ja tehoreservikuormien osallistumismahdollisuuksien kannalta. Lisäksi lausunnoissa nostettiin esiin kulutuskohteiden mahdollisuudet osallistua tehoreservijärjestelyyn erityisesti minimitarjouskoon, aktivointivaatimusten, tasevastuun ja aggregointimahdollisuuksien kannalta. Erityisesti sähkön kulutuksenjoustoon kykenevien resurssien miminitarjouskoko ja säätösähkömarkkinoiden vaatimukset koettiinn liian ankariksi tehoreservijärjestelyn osallistumisen kannalta. Lausunnoissa korostettiin myös kansainvälisen yhteistyön merkitystä ja hankittavan kulutusjouston kapasiteetin ennakkoon määrittelyä.

7 Energiaviraston lausuntopyyntö Fingridille

Energiavirasto varasi 23.8.2019 Fingridille mahdollisuuden lausua käyttösäännöistä annetuista kommenteista. Tämän lisäksi Energiavirasto pyysi Fingridiä esittämään näkemyksensä erityisesti seuraavista, lausunnoissa esille nostetuista, sähkön kulutuksenjoustoon kykenevien yksiköiden teknisistä vaatimuksista:

- aggregoidun tehoreservikuorman osallistuminen tehoreservijärjestelyyn
- aggregoidun tehoreservikuorman tasevastuu
- tehoreservikuorman lepoajan pidentäminen
- tarjousten jättämisvaatimuksen pienentäminen 80 %:iin käyttötunneista

- tehoreservikuorman aktivoinnin jälkeisen palautumisen päätäntävastuu kuormanhaltijalle

8 Fingridin vastine

Fingrid toimitti 6.9.2019 Energiavirastolle vastineen. Fingrid ei nähnyt tarvetta päivittää käyttösääntöjä lausuntojen perusteella.

Fingrid näki perustelluksi nostaa vastineessaan esille seikan, että säätösähkömarkkinoiden sääntöjen sekä sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden käyttösääntöjen muuttamisen jälkeen aggregoidun tehoreservikuorman minitarjouskoko on laskettu 5 MW:iin. Nämä muutokset on sisällytetty 1.7.2019 lähetettyihin käyttösääntöihin.

9 Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Tehoreservilain (117/2011) 14 §:n 1 kohdan mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään ennen käyttöönottamista vahvistaa säännöt tehoreservijärjestelmään kuuluvien voimalaitosyksiköiden ja sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä tuotetun sähkön ja sähkönkulutuksen jouston tarjoamiseen markkinoille,

Tehoreservilain 10 §:n 2 momentin mukaan sääntöjen on oltava sellaiset, ettei niillä perusteettomasti vaikuteta sähkön tarjontaan ja sähkön hinnan määräytymiseen markkinoilla.

10 Perustelut

Tehoreservilain 10 § 2 momentissa todetaan:

> *”Säännöt tulee asettaa siten, ettei niillä perusteettomasti vaikuteta sähkön tarjontaan ja sähkön hinnan määräytymiseen markkinoilla.”*

Tehoreservilain 3 §:n hallituksen esityksen (HE 299/2010) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan:

> *”Tehoreservin ylläpitoa koskevan järjestelmän vaikutukset sähkön tarjontaan markkinoille sekä sähkön markkinahintaan pyrittäisiin rajoittamaan mahdollisimman vähäisiksi, kuitenkin ottaen huomioon järjestelmän tavoitteena oleva sähkön toimitusvarmuuden lisääminen. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tehoreservinä toimivan yksikön tuottaman sähkön ja sähkönkulutuksen jouston markkinoille tarjoamista koskevat säännöt tulisi asettaa siten, ettei niillä perusteettomasti vaikutettaisi sähkön tarjontaan ja sähkön hinnan määräytymiseen markkinoilla. Tämä tavoite huomioitaisiin esimerkiksi tarjousten rakenteen määrittelyssä.”*

Tehoreservilain 8 §:n mukaan tehoreserviin tarjoavan voimalaitoksen on toteutettava seuraavat vaatimukset:

> *”Voimalaitoksen haltija voi tarjota tehoreservijärjestelmään Suomen sähköjärjestelmään liitettyä erillistä voimalaitosyksikköä, joka täyttää seuraavat vaatimukset:*

1) yksikön käynnistysaika on enintään 12 tuntia 1 päivän joulukuuta ja 28 päivän helmikuuta välisenä aikana ja enintään yksi kuukausi muuna aikana;

2) yksikkö kykenee käynnissä ollessaan vähintään 10 megawatin tehonlisäykseen 10 minuutin kuluessa käskyn antamisesta;

3) yksiköllä on valmius vähintään 200 tunnin käyttöaikaan käyttösopimuksen mukaisella täydellä teholla 1 päivän joulukuuta ja 28 päivän helmikuuta välisenä aikana;

4) yksikköön kohdistuvat ympäristöluvat ja -vaatimukset eivät estä yksikön käyttämistä tehoreservijärjestelmän mukaisesti käyttösopimuksen voimassaoloaikana."

Tehoreservilain 9 §:n mukaan tehoreserviin tarjottavan sähkönkulutuksen jouston on toteuttava seuraavat vaatimukset:

"Sähkönkäyttäjä voi tarjota tehoreservijärjestelmään Suomen sähköjärjestelmään liitettyä sähkönkulutuksen joustoon kykenevää kohdetta tai tällaisten kohteiden yhdistelmää, joka täyttää seuraavat vaatimukset:

1) kohteella on valmius toteuttaa sähkönkulutuksen joustoja enintään 12 tunnin kuluessa käskyn antamisesta 1 päivän joulukuuta ja 28 päivän helmikuuta välisenä aikana ja enintään yhden kuukauden kuluessa käskyn antamisesta muuna aikana;

2) kohde kykenee vähintään 10 megawatin sähkönkulutuksen joustoon 10 minuutin kuluessa käskyn antamisesta;

3) kohteella on valmius vähintään 200 tunnin käyttöaikaan käyttösopimuksen mukaisella täydellä teholla 1 päivän joulukuuta ja 28 päivän helmikuuta välisenä aikana."

Tehoreservilakia koskevassa hallituksen esityksen taloudellisten vaikutusten arvioinnissa (HE 299/2010) on todettu:

"Esitetyllä järjestelmällä ei ole tarkoitus vaikuttaa sähkön markkinahintaan."

Lausunnoissa otettiin kantaa erityisesti sähkönkulutuksen jouston käyttösääntöjen minimitarjouskoon suuruuteen. Sähkömarkkinoiden kehittyessä tehoreservikuormien käyttösäännöistä on poistettu sähkön kulutusjouston 10 MW:n minimikoon vaatimus. Kuitenkin tehoreservilain 9 §:n 2 kohdan mukaan kohteen tai kohteiden yhdistelmän on kyettävä vähintään 10 megawatin sähkönkulutuksen joustoon 10 minuutin kuluessa käskyn antamisesta. Säätösähkömarkkinoiden sääntöjen mukaan elektronisella aktivoinnilla toimivan kohteen vähimmäiskapasiteetiksi on asetettu 5 MW:iin. Aggregoitu sähkönkulutuksen joustoon kykenevä kohde voi osallistua päivitettyjen käyttösääntöjen mukaan tehoreservijärjestelyyn. Vähintään kahdella 5 MW:n sähkönkulutuksen joustoon kykenevällä kohteella saadaan täytettyä tehoreservilain vaatimus 10 MW:n kulutuksen joustosta kymmenessä minuutissa. Energiavirasto näkee säätösähkömarkkinoiden vähimmäiskapasiteetin laskun ja sen mukaisesti tehoreservin käyttösääntöjen muokkaamisen

säätösähkömarkkinoiden säätöjen mukaiseksi positiiviseksi kehitykseksi sähkömarkkinoiden tarjonnan lisäämiselle.

Sähkökulutuksen joustoon kykenevien kohteiden aggregointi herätti useammassa lausunnossa huolta tasevastuiden ja vallitsevien kaupankäyntisääntöjen osilta. Tehoreservilain 9 §:ssä mainitaan kohteiden yhdistämisestä eli aggregoinnista. Aggregoituja kohteiden osallistumista helpottaa säätösähkömarkkinoiden minimitarjouskoon muuttuminen 5 MW:iin sekä 10 MW:n minimikapasiteettivaatimuksen poistaminen käyttösäännöistä. Tästä huolimatta tasevastuu aggregoiduilla kohteilla säilyy ennallaan. Aggregoidut kohteet tulee sijaita saman tasevastaavan taseessa säätösähkömarkkinoiden ohjeiden mukaisesti. Kuormanhaltijan ei tarvitse olla välttämättä tasevastaava, mutta tasevastuu tulee toteutua eli kuormanhaltijan tulee olla reserviresurssin omistaja, toimia avoimena toimittajana tai tasevastaavana. Sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden tulee noudattaa säätösähkömarkkinoiden Energiaviraston vahvistamia sääntöjä.

Lausunnoissa esitettiin huoli tehoreservikuormien epätasa-arvoisesta kohtelusta. Sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden täytyy asettaa tarjous säätösähkömarkkinoille jokaiselle tunnille talvikaudella vähintään 12 tuntia ennen käyttötuntia säätösähkömarkkinoiden sääntöjen mukaisesti. Ehdotuksen mukaan voimalaitosyksiköiden aktivointi toteutetaan vuorokausimarkkinoiden tai erillisen pyynnön kautta siten, että Fingrid tekee kaikista tehoreservijärjestelyn voimalaitoksista yhteisen tarjouksen vuorokausimarkkinoille. Sähkön kulutuksen joustoon kykenevien kohteiden ja voimalaitosyksiköiden on pystyttävä aktivoitumaan 12 tunnin varoitusajalla tehoreservilain 8 §:n kohdan 1 ja 9 §:n kohdan 1 mukaisesti. Säätösähkömarkkinoiden sääntöjen mukainen vaatimus jokaiselle kaupankäyntitunnille asetettavasta tarjouksesta nähtiin lausunnoissa liian ankarana. Sidosryhmien lausunnoissa ehdotettiin vaatimustason laskemista siten, että tarjous säätösähkömarkkinoille tulisi asettaa 80 %:lle talvikauden käyttötunneista. Energiavirasto toteaa että, tarjousten asettaminen säätösähkömarkkinoille ja tätä kautta aktivoitavien resurssien tulee noudattaa Energiaviraston vahvistamia säätösähkömarkkinoiden sääntöjä eikä tehoreservijärjestely tee poikkeusta tähän. Energiavirasto katsoo, että hyvän toimitusvarmuuden tason varmistamiseksi tehoreservissä oleva kulutuksen joustoon kykenevä kohde tulee olla tehoreservijärjestelmän käytössä koko talvitalvikauden ajan. Energiaviraston näkemyksen mukaan nykyinen ehdotettu toimintatapa palvelee tehoreservin käyttöä eli vaalia hyvän toimitusvarmuuden tasoa Suomessa.

Voimalaitosyksiköiden käyttösäännöissä on muutettu voimalaitosten epäkäytettävyyden määritelmää ehdotettujen käyttösääntöjen kappaleessa 1.7 ”Koekäyttömahdollisuus talvikaudella. Selvennys liittyy käyttösääntöjen voimalaitosyksiköitä koskevassa kappaleessa 3 ”voimalaitosyksikön käyttö tuottajan omaan tarpeeseen” muutoksiin. Epäonnistunut koekäyttö talvikaudella tai tilanteessa, jossa tuottaja käyttää voimalaitosta omiin tarpeisiinsa katsotaan aiheuttavan voimalaitoksen epäkäytettävyyden tehoreservijärjestelmän kannalta, koska tuottajan on saatava voimalaitos tehoreservilain 9 §:n kohdan 1 vaatimaan 12 tunnin valmiuteen talvikauden aikana. Energiavirasto katsoo, että täsmennys poikkeustilanteeseen on tarpeellinen, jolloin voidaan varmentaa, että epäonnistuneen koekäytön seurauksena tuottaja korjaa voimalan nopeasti takaisin tehoreservin vaatimaan käyttökuntoon.

Sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteita koskevien ehdotettujen käyttösääntöjen kappaleen 5.1 ”Tehoreservikuorman epäkäytettävyys” alakappaletta 5.1 ”Ilmoitukset” on muutettu siten, että tehoreservikuormille on asetettu vaatimus

tarjota saatavilla oleva jousto säätösähkömarkkinoille myös tilanteissa, joissa kohde on osittain epäkäytettävissä. Energiaviraston mukaan kuorman osittainenkin poiskytkentä auttaa tehotasapainon hallintaa kriittisissä käyttötilanteissa,mikä lisää toimitusvarmuutta.

Lausunnoissa nostettiin esiin myös huoli siitä, että joustokohteiden lepoaikavelvoite ja siihen kytkeytyvä palautumisaika saattavat rajoittaa kuormanhaltijoiden halukkuutta osallistua tehoreservijärjestelyyn. Energiaviraston näkemyksen mukaan tällaista välitöntä vaatimusta ei käyttösäännöistä löydy. Muuttunut tilanne sähkömarkkinalla voisi johtaa tilanteeseen, jossa tehoreservikuormaa ei olisi enää kannattavaa palauttaa ajoon markkinahinnan laskun takia. Käyttösäännöissä tehoreservin aktivoitumisen jälkeen kuormanhaltijalla on mahdollisuus käyttää kuuden tuntia lepoaika, jonka jälkeen kuorma on oltava aktivoitavissa uudestaan, joten välitöntä vaatimusta kuorman ylösajamiselle ei Viraston näkemyksen mukaan ole säännöissä. Energiavirasto toteaa, että tehoreservijärjestelmän kannalta on tarkoituksenmukaista, että tehoservikuormia voidaan hyödyntää sekä sähkönkulutuksen aamun että illan kulutushuipuissa, jolloin tehoreservin tarve on todennäköisintä. Tyypillisenä talvikauden arkipäivänä sähkönkulutus on suurimmillaan aamulla n. klo 6 - 10 ja iltapäivällä n. klo 16 - 19 ja näiden väliin jäävä aika on noin 6 tuntia. Energiavirasto toteaa, että kulutuksen joustoon kykenevien kohteiden lepoajan pidentäminen 6 tunnista aktivoimisen jälkeen saattaisi rajoittaa niiden mahdollisuutta tarjota tarvittavia resursseja iltapäivän kulutushuipuissa, mikäli niitä on jo aktivoitu aamupäivän huipun aikana ja katsoo, että lepoajan pidentäminen 6 tunnista ei ole tehoreservijärjestelmän tavoitteiden kannalta perusteltua.

Fingrid esitti käyttösäännöissään tehoreservin aktivointihinnan määritelmän täsmentämistä. Kiinteän hinnan (3 000 €/MWh) sijaan ehdoissa viitataan vuorokausimarkkinoiden kulloinkin sovellettavaan kattohintaan. Hallituksen esityksessä (HE 299/2010) on todettu tehoreservin taloudellisen vaikutuksen arvioinnissa, että tehoreservijärjestelmällä ei ole tarkoitus vaikuttaa sähkön markkinahintaan.

Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (jäljempänä myös ACER) on 14.11.2017 antamallaan päätöksellä (04/2017) vahvistanut kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta annetun Euroopan komission asetuksen (EU) 2015/1222 nojalla menetelmän yhteenkytkettyjen vuorokausimarkkinoiden vähimmäis- ja enimmäishintojen määrittämiseksi. Vahvistettujen menetelmien mukaan yhteenkytketyillä vuorokausimarkkinoilla enimmäishinta voi muuttua tietyllä perustein. Siten on mahdollista, että vuorokausimarkkinoiden kattohinta voi muuttua kesken tehoreservikauden, minkä vuoksi tehty on muutos on perusteltu.

10.1 Yhteenveto

Edellä mainittujen kappaleessa 9 käsiteltyjen asioiden osalta sekä arvioitaessa käyttösääntöjä kokonaisuutena Energiavirasto katsoo, että Fingrdin vahvistettavaksi toimittamat tehoreservin käyttösäännöt ovat tehoreservilain mukaisia.

11 Sovelletut säännökset

Laki sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservistä (117/2011), 3 §, 8 §, 9 §, 14, 21§

Sähkömarkkinalaki (588/2013), 8 §,

12 Maksu

8 000 (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus 869/2016, 4 § 9a)

13 Muutoksenhaku

Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Liitteet

1. Vahvistetut käyttösäännöt tehoreservijärjestelmään kuuluvien voimalaitosyksiköiden käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä tuotetun sähkön tarjoamiselle markkinoille
2. Vahvistetut käyttösäännöt tehoreservijärjestelmään kuuluvien sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä tuotetun sähkön tarjoamiselle markkinoille
3. Valitusosoitus

Jakelu

Fingrid Oyj

1.7.2019

SÄÄNNÖT TEHORESERVIJÄRJESTELMÄÄN KUULUVIEN VOIMALAITOSYKSIKÖIDEN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPIDOLLE, NIIDEN KÄYTÖLLE SEKÄ TUOTETUN SÄHKÖN TARJOAMISEEN MARKKINOILLE

Fingrid tai sen tytäryhtiö Finextra (jatkossa Fingrid) asettaa seuraavat säännöt teho-reserviin kuuluvien voimalaitosyksiköiden käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä tuotetun sähkön tarjoamiseen markkinoille.

Näitä sääntöjä sovelletaan voimalaitosyksikköön ja voimalaitoksen haltijaan (jatkossa Tuottaja) sekä myös osuuteen osuusvoimalaitoksen yksiköstä ja tämän osuuden haltijaan.

1 VOIMALAITOSYKSIKÖN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPITO

1.1 Yleiset säännöt

Voimalaitosyksikön tulee toteuttaa tehoreservilain (117/2011) 8§:n asettamat vaatimukset.

Tuottaja ylläpitää voimalaitosyksikön teknisen toimivuuden seuraavien käyttövalmiusaikojen edellyttämällä tasolla:

- talvijaksolla 1.12. - 28.2. laitosyksikön käynnistysaika on enintään kaksitoista (12) tuntia laskettuna käynnistyskäskystä siihen ajanhetkeen, jolloin laitosyksikkö on tahdistettuna sähköverkkoon ja valmiina tehon nostoon Fingridin ohjeiden mukaisesti.

- muuna aikana käynnistysaika on enintään yksi (1) kuukausi.

Talvijaksolla voimalaitosyksiköllä tulee olla valmius vähintään 200 tunnin käyttöaikaan käyttösopimuksen mukaisella täydellä teholla.

Tuottaja sopii voimalaitosyksikön 12 tunnin käynnistysvalmiuteen vaikuttavien korjausten toteutusajankohdista Fingridin kanssa.

Tuottaja huolehtii siitä, että voimalaitosyksiköllä on voimassa olevat sähkönsiirtoon liittyvät sopimukset.

Tuottajan tulee järjestää toimintansa siten, että sillä on oikeus osallistua säätösähkömarkkinoille voimassa olevien säätösähkömarkkinoiden sääntöjen mukaisesti.

1.2 Käyttöhenkilökunta

Tuottaja huolehtii siitä, että sillä on käytettävissään määrällisesti ja osaamiseltaan riittävä henkilöstö toteuttamaan tässä säännöstössä asetetut velvoitteet.

1.3 Polttoainehuolto

Voimalaitoksen polttoainehuollon tulee mahdollistaa voimalaitoksen toimiminen talvijaksolla yhteensä vähintään 200 tunnin täyden tehon tuotannolla.

1.4 Päästölupa ja -oikeudet

Voimalaitosyksiköllä tulee olla voimassa oleva päästölupa.

Tuottaja vastaa siitä, että voimalaitosyksiköllä on vuosittaisten päästöjen raportointiin ja oikeuksien mitätöintiin liittyvän aikataulun mukaisesti käytettävissään tarvittavat, lain mukaiset päästöoikeudet toteutunutta ajomäärää vastaavasti.

1.5 Ympäristöluvat

Voimalaitosyksiköllä tulee olla voimassa oleva ympäristölupa, joka mahdollistaa yksikön toimimisen tehoreservinä näiden käyttösääntöjen edellyttämällä tavalla.

1.6 Koekäyttö ennen talvikautta

Voimalaitosyksiköllä tulee tehdä onnistunut koekäyttö vuosittain erikseen Fingridin kanssa sovittuna ajankohtana enintään kuukautta aikaisemmin ennen 12 tunnin käynnistysvalmiuteen siirtymistä. Koekäytöllä varmistetaan voimalaitosyksikön tekninen toimivuus ja käyttöhenkilöstön osaaminen. Koekäytössä laitos on tahdistettava sähköverkkoon ja sillä on tuotettava vähintään yhden tunnin ajan yli 80% laitoksen tehoreservijärjestelyyn tarjotusta sähkötehosta. Koekäytön pituus ei saa ylittää 12 tuntia ilman etukäteen perusteltua syytä.

Tuottaja vastaa koekäytön toteutuksesta ja kustannuksista. Koekäytössä Tuottajan saama sähkönmyyntituotto ei vaikuta kohdan 5 mukaiseen käyttövalmiuden ylläpitokorvaukseen.

1.7 Koekäyttömahdollisuus talvikaudella

Varmistuakseen voimalaitosyksikön 12 tunnin käynnistysvalmiudesta, Fingridillä on mahdollisuus koekäyttää laitosta kerran talvikaudessa. Fingrid ilmoittaa koekäytöstä Tuottajalle vähintään 12 tuntia ennen koekäyttöä.

Koekäytössä laitos on tahdistettava sähköverkkoon ja sillä on tuotettava vähintään yhden tunnin ajan laitoksen minimiteholla. Koekäytön pituus ei saa ylittää 12 tuntia ilman etukäteen perusteltua syytä.

Mikäli koekäyttö epäonnistuu tai koekäytössä todetaan, että laitos ei ole sopimuksen edellyttämässä 12 tunnin käynnistysvalmiudessa, Tuottajan on viipymättä saatettava laitos sopimuksen edellyttämään 12 tunnin käynnistysvalmiuteen. Fingrid pidättää kohdan 5 tarkoittaman ylläpitokorvauksen siltä ajalta, jolloin voimalaitosyksikkö ei ole käyttösäännön kohdan 1 mukaisesti tehoreservijärjestelmän käytettävissä.

Tuottaja vastaa koekäytön toteutuksesta ja kustannuksista. Koekäytössä Tuottajan saama sähkönmyyntituotto ei vaikuta kohdan 5 mukaiseen käyttövalmiuden ylläpitokorvaukseen.

Talvikaudella suoritettava koekäyttö vähennetään laskettaessa käyttösääntöjen kohdan 1.1. tarkoittamaa 200 tunnin käyttöaikavalmiutta.

2 VOIMALAITOSYKSIKÖN KÄYTTÖ SÄHKÖJÄRJESTELMÄN TARPEISIIN

2.1 Yleiset säännöt

Fingrid ja Ruotsin kantaverkkoyhtiö (jatkossa Svk) tekevät yhteistyötä tehoreservikapasiteetin optimaalisen käytön varmistamiseksi pohjoismaisessa sähköjärjestelmässä sekä tehoreservijärjestelyn markkinavaikutusten minimoimiseksi.

Voimalaitosyksikkö käynnistetään joko vuorokausimarkkinoiden perusteella tai Fingridin erillisestä pyynnöstä.

2.2 Muuttuvat kustannukset

Muuttuvien tuotantokustannusten arvioimiseksi Tuottaja toimittaa kustannustiedon (tuntikohtainen kustannus, €/MWh) voimalaitosyksiköittäin Fingridille vähintään kuukausittain. Muuttuvia tuotantokustannuksia laskettaessa otetaan huomioon polttoainekustannus ja tuotantoon tarvittavien päästöoikeuksien arvo (€/MWh).

Lisäksi Tuottaja toimittaa voimalaitosyksiköittäin käynnistysvalmiuden ylläpidon kustannustiedon (tuntikohtainen kustannus €/h) Fingridille kuukausittain. Käynnistysvalmiuden ylläpidon kustannus ei voi ylittää muuttuvia tuotantokustannuksia

Fingrid hyväksyy Tuottajien ehdotusten pohjalta vuosittain polttoainekustannusten perustana käytettävän tilaston / käytettävät tilastot sekä päästöoikeuksien arvon määritystavan.

2.3 Kiinteät kustannukset

Voimalaitosyksikön kiinteä käynnistyskustannus (€/käynnistys) määräytyy Tuottajan Energiavirastolle tekemän tarjouksen ja Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisesti.

Lisäksi Tuottaja toimittaa voimalaitosyksiköittäin käynnistysvalmiuden noston kiinteän kustannustiedon (€/käynnistysvalmiuden nosto) Fingridille. Voimalaitosyksikön käynnistysvalmiuden noston kiinteä kustannus ei voi ylittää sen kiinteää käynnistyskustannusta.

2.4 Tehoreservikapasiteetti vuorokausimarkkinoilla

2.4.1 Tarjousten jättäminen ja käsittely

Talvijaksolla Fingrid muodostaa Suomen voimalaitoksista koostuvasta tehoreservikapasiteetista yhden tarjouksen sähkön vuorokausimarkkinoille. Fingrid tarjoaa Suomen tarjousalueelle kulloinkin käytettävissä olevan tehoreservin kokonaiskapasiteetin tunneille 04-24 (CET).

Tehoreservitarjous huomioidaan vuorokausimarkkinoiden hinnanlaskennassa, mikäli kysynnän ja tarjonnan tasapainoa ei saavuteta käytettävissä olevilla markkinaehtoisilla tarjouksilla.

Suomen ja Ruotsin tehoreservikapasiteettia aktivoidaan vuorokausimarkkinoilla maiden kesken tarjottujen tehoreservikapasiteettien suhteessa käytettävissä olevan siirtokapasiteetin puitteissa.

Tarjouksen aktivoituessa Suomen tarjousalueelle nimitetty sähkömarkkinaoperaattori (jäljempänä Sähköpörssi) asettaa tehoreservikapasiteetille vuorokausimarkkinoiden kulloinkin sovellettavaa kattohintaa vastaavan hinnan.

2.4.2 Tehoreservikapasiteetin aktivointi

Kun tehoreservitarjous aktivoituu, Sähköpörssi ilmoittaa Fingridille aktivoituneen tehoreservimäärän.

Fingrid ja Svk tekevät päätöksen käynnistettävistä voimalaitoksista. Päätöksessä huomioidaan maiden sisäiset siirtorajoitukset, mahdolliset muutokset maiden välisessä siirtokapasiteetissa, tehoreservikapasiteetin minimitehot ja käynnistysajat sekä muut tekniset ja taloudelliset reunaehdot. Tavoitteena on käynnistää ne voimalaitokset, jotka edellä esitettyjen reunaehtojen puitteissa tuottavat Sähköpörssin ilmoittaman aktivoituneen tehoreservimäärän pienimmin tuotantokustannuksin.

Fingrid ilmoittaa voimalaitoksen käynnistyksestä Tuottajalle. Fingrid ja Tuottaja sopivat käynnistykseen ja pysäytykseen liittyvistä yksityiskohdista. Fingrid ja Tuottaja tekevät kiinteän kaupan Fingridin ilmoituksen mukaisesta energiamäärästä.

Voimalaitosyksikön käynnistyessä vain yhdeksi tunniksi Tuottaja ja Fingrid voivat sopia kiinteän kaupan jo edeltävälle tunnille varmistaakseen voimalaitosyksikön sähköntuotannon kyseisellä tunnilla. Tuottaja vastaa voimalaitoksen ylös- ja alasajosta syntyvän tasepoikkeaman kustannuksista.

2.5 Tehoreservikapasiteetin käynnistys ja pysäytys Fingridin pyynnöstä

Tuottajalla on velvollisuus käynnistää sopimuksen piirissä oleva voimalaitosyksikkö aina, kun Fingrid sitä pyytää joko tehoreservijärjestelmän tarpeisiin tai muihin järjestelmävastuun hoitoon liittyviin tarpeisiin. Kun Fingrid pyytää käynnistämään voimalaitosyksikön, Tuottaja käynnistää voimalaitosyksikön sovitulle teholle ja tekee siitä kiinteän kaupan Fingridin kanssa.

Kun voimalaitosyksikköä ei enää tarvita voimajärjestelmän tarpeisiin, Fingrid ilmoittaa vähintään tuntia aikaisemmin Tuottajalle voimalaitosyksikön pysäyttämisestä.

2.6 Kiinteiden kauppojen hinnoittelu

Mikäli voimalaitosyksikkö käynnistetään, toteutetaan kiinteä kauppa muuttuvilla tuotantokustannuksilla, jotka lasketaan kohdan 2.2 mukaisesti. Lisäksi kiinteän kaupan hintaan lisätään kohdan 2.3 tarkoittamat kiinteät käynnistyskustannukset.

Tuottaja laatii Fingridille laskun kiinteästä kaupasta seuraavan kuukauden 4. päivänä tai sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä. Fingrid maksaa kiinteät kaupat kahden kuukauden kuluessa.

2.7 Tehoreservikapasiteetti säätösähkömarkkinoilla

Tehoreservikapasiteetin ollessa käynnissä, on Tuottaja velvollinen jättämään säätösähkömarkkinoille voimalaitosyksikkökohtaisen tehoreservitarjoukseksi merkityn ylössäätötarjouksen käytettävissä olevasta tuotantokapasiteetista ottaen huomioon voimalaitosyksikkökohtainen tehonnostokyky.

Tuottaja antaa tehoreservitarjoukset säätösähkömarkkinoille erillisen säätösähkömarkkinaosapuolen nimissä ja merkitsee säätötarjoukset tehoreservitarjouksiksi

Tuottaja tarjoaa kapasiteetin säätösähkömarkkinoille kulloinkin sovellettavalla vuorokausimarkkinoiden kattohinnalla (nykyisin 3000 €/MWh) tai voimalaitosyksikön kohdan 2.2 mukaisesti lasketuilla muuttuvilla tuotantokustannuksilla, mikäli ne ylittävät kulloinkin sovellettavan vuorokausimarkkinoiden kattohinnan.

Fingrid aktivoi näistä tarjouksista tarvittavan määrän sen jälkeen, kun kaikki tehoreservijärjestelmän piiriin kuulumattomat säätösähkötarjoukset on aktivoitu. Kaikki säätösähkötarjoukset mukaan lukien tehoreservitarjoukset huomioidaan säätösähkön hinnan määrityksessä.

Fingrid maksaa Tuottajalle aktivoituneesta tarjouksesta kohdan 2.2 tarkoittamien muuttuvien tuotantokustannusten mukaisesti.

2.8 Tehoreservin käyttö talvikauden ulkopuolella

Jos Fingrid päättää käynnistää voimalaitosyksikön talvikauden ulkopuolella, noudatetaan kohtia 2.5 - 2.7. Tällöin Fingrid perii ensin toteutuneita kustannuksia vastaavan tehoreservimaksun kyseisen käynnistyskuukauden sähkön kulutukselta ja maksaa Tuottajalle jälkikäteen kahden kuukauden kuluessa käynnistyskuukauden jälkeen.

Talvikauden ulkopuolella tapahtuva tehoreservin käyttö ei vaikuta kohdan 5 tarkoittamaan Käyttövalmiuden ylläpitokorvaukseen.

2.9 Tehoreservin käynnistysvalmiuden nosto

Fingrid voi talvikaudella pyytää Tuottajaa nostamaan voimalaitosyksikön käynnistysvalmiutta. Fingrid ja Tuottaja sopivat käynnistysvalmiuden noston kestosta ja yksityiskohdista voimalaitosyksikön tekniset reunaehdot huomioiden.

Käynnistysvalmiuden noston tavoitteena on varmistaa voimalaitosyksikön käytettävyys tehotasapainon hallintaan tai muihin järjestelmävastuun hoitoon liittyviin tarpeisiin.

Käynnistysvalmiuden nosto tapahtuu vähintään 12 tuntia ennen ennakoitua sähköntuotantotarvetta. Fingridin Tuottajalle maksama käynnistysvalmiuden noston kiinteän kustannus määräytyy kohdan 2.3 mukaisesti ja käynnistysvalmiuden ylläpidon kustannus kohdan 2.2. mukaisesti.

Mikäli käynnistysvalmiuden noston tapahduttua, Fingrid päättää käynnistää voimalaitosyksikön sähköntuotantoon, toimitaan kohdan 2.5 mukaisesti. Tällöin Fingrid

vähentää käynnistysvalmiuden noston kiinteän kustannuksen kiinteästä käynnistyskustannuksesta.

3 VOIMALAITOSYKSIKÖN KÄYTTÖ TUOTTAJAN OMAAN TARPEESEEN

Tuottajan omaan tarpeeseen tapahtuva sähköntuotanto ei kuulu tehoreservilain mukaisen julkisen palvelun velvoitteen piiriin, joten sellaista voi tapahtua vain poikkeustapauksissa kuten Tuottajan käytössä olevien, Suomessa sijaitsevien, muiden voimalaitoksien vakavissa vauriotapauksissa. Tällainen voimalaitosyksikön käyttö ei saa heikentää julkisen palvelun velvoitteen täyttämistä. Nämä poikkeustapaukset voivat tulla kyseeseen muulloin kuin 1.12. - 28.2. välisenä aikana.

Mikäli Tuottaja haluaa käyttää voimalaitosyksikköä omaan tarpeeseen, vaatii se Fingridin erikseen myöntämän luvan näissä poikkeustapauksissa. Ennen luvan myöntämistä Fingrid informoi Energiavirastoa. Luvan saatuaan Tuottaja vastaa kaikista säilönnän purkuun, käynnistykseen, käyttöön ja uudelleen säilöntään liittyvistä kustannuksista.

Jos Tuottaja käyttää voimalaitosyksikköä poikkeuksellisesti kauden 1.12. - 28.2.ulkopuolella Tuottajan omaan tarpeeseen, Fingrid ei maksa Tuottajalle ylläpitokorvausta niiltä vuorokausilta kun voimalaitosyksikkö on ollut Tuottajan omassa käytössä.

Voimalaitoksen käyttö Tuottajan omaan tarpeeseen aiheuttaa ylläpitokorvauksen menetyksen koko kyseisen vuorokauden osalta. Ylläpitokorvauksen vuorokausikohtainen määrä lasketaan jakamalla koko sopimusjakson ylläpitokorvaus sopimusjakson vuorokausien lukumäärällä.

4 TUOTETUN SÄHKÖN KÄSITTELY TASESELVITYKSESSÄ

Tuottaja vastaa voimalaitosyksikön taseselvityksestä.

Lisäksi voimalaitosyksiköllä tuotettu sähkö, kohdan 2 mukaiset toteutuneet kaupat sekä tuotetun sähkön käyttö Tuottajan tarpeisiin käsitellään erillisessä selvityksessä. Tuottaja lähettää Fingridille kuukausittain erillisen selvitysraportin kaikilta niiltä jaksoilta, jolloin voimalaitosyksiköllä on ollut tuotantoa tai tehoreservikapasiteetti on aktivoitunut vuorokausimarkkinoilla.

Erillisessä selvityksessä lasketaan jatkuvasti tuotannon ja myyntien epätasapainosta syntyvää poikkeamaa, jonka kattamiseksi tarvittavasta tasesähkön ostosta ja myynnistä vastaa Tuottaja.

5 KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPITOKORVAUS

Tehoreservin ylläpidosta maksettava käyttövalmiuden ylläpitokorvaus määräytyy järjestelmään voimalaitosyksikköä tarjoavan Tuottajan Energiavirastolle tekemän tarjouksen ja Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisesti.

Käyttövalmiuden ylläpitokorvausta maksetaan talvikaudella (1.12.-28.2.), muuna aikana käyttövalmiuden ylläpitokorvausta ei makseta.

Käyttövalmiuden ylläpitokorvaus maksetaan Tuottajalle jälkikäteen kuukausittain. Tuottaja lähettää käyttövalmiuden ylläpitoa koskevan laskun seuraavan kuukauden 4. päivänä tai sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä. Fingrid maksaa ylläpitokorvauksen kahden kuukauden kuluessa laskun lähettämispäivästä.

6 VOIMALAITOSYKSIKÖN EPÄKÄYTETTÄVYYS

6.1 Ilmoitukset

Tuottaja on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Fingridille, Sähköpörssille ja Energiavirastolle voimalaitosyksikön käynnistysvalmiuden muutoksista sekä muista seikoista, jotka voivat rajoittaa voimalaitosyksikön käyttöä tai estää sen kokonaan, kuten voimalaitosyksikön vikaantuminen (jatkossa Epäkäytettävyys). Lisäksi Tuottaja on velvollinen tekemään lainsäädännön edellyttämät markkinailmoitukset.

6.2 Maksut

Fingrid pidättää toistaiseksi kohdan 5 tarkoittaman ylläpitokorvauksen siltä ajalta, jolloin voimalaitosyksikkö ei ole käyttösäännön kohdan 1 mukaisesti tehoreservijärjestelmän käytettävissä. Talvijaksolla vähintään yhden tunnin Epäkäytettävyys vuorokaudessa aiheuttaa ylläpitokorvauksen pidättämisen koko kyseisen vuorokauden osalta. Ylläpitokorvauksen vuorokausikohtainen määrä lasketaan jakamalla koko sopimusjakson ylläpitokorvaus sopimusjakson vuorokausien lukumäärällä.

Fingrid ilmoittaa kaikki maksujen pidätykset ja niihin johtaneet syyt Energiavirastolle arviotavaksi sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservistä annetun lain 16 §:n perusteella. Energiaviraston asiassa antaman lainvoimaisen ratkaisun mukaisesti Fingrid joko palauttaa pidätetyt maksut (osittain tai kokonaan) tai huomioi ne korvausten takaisin perimisessä Energiaviraston päätöksen mukaisesti.

7 TIEDONVAIHTO JA RAPORTOINTI

Sopimuksen piirissä olevan voimalaitosyksikön tuotannosta on oltava reaaliaikamittaus Fingridin käytönvalvontajärjestelmässä.

Tuottaja raportoi Fingridille ja Energiavirastolle

- koekäytön suunnitellun ajankohdan ja koekäyttöraportin sisältäen kohdan 1.6 mukaiset asiat
- käyttövalmiuden ylläpidon toimenpiteet molemmilta käyttövalmiuden ylläpitojaksoilta kahden viikon kuluessa jakson päätyttyä
- kaikista voimalaitosyksikön 12 tunnin käynnistymisvalmiuden estäneistä tapahtumista ja epäonnistuneista käynnistyksistä sekä häiriöistä yksikön käyntijakson aikana Tuottaja ilmoittaa välittömästi ja lähettää raportit 2 työpäivän kuluessa tapahtuman jälkeen
- voimalaitosyksikön käytöstä kohdan 3 mukaisessa tapauksessa

- polttoaineraportit aina päättyneiden tuotantojaksojen jälkeen.

Fingridillä on oikeus julkaista sopimuksen piirissä olevan voimalaitosyksikön toteutunut sähköntuotanto sekä vuorokausi- ja säätösähkömarkkinoilla toteutuneet myyntivolyymit.

8 KÄYTTÖSÄÄNTÖJEN MUUTOKSET JA TARKISTUKSET

Mikäli näitä sääntöjä ja ehtoja joudutaan muuttamaan lainsäädännöllisten muutosten tai viranomaisten muiden toimenpiteiden vuoksi, Energiavirasto vahvistaa muutokset ennen niiden voimaantuloa.

9 KÄYTTÖSOPIMUKSEN PURKAMINEN SEKÄ YLLÄPITOKORVAUSTEN PALAUTTAMINEN JA TAKAISINPERINTÄ

Käyttösopimuksen purkaminen sekä ylläpitokorvauksen palauttaminen ja takaisinperintä tapahtuu tehoreservilain 16 §:n ja 17 §:n mukaisesti.

Mikäli Tuottaja rikkoo tahallaan julkisen palvelun velvoitetta Energiavirasto voi määrätä käyttösopimuksen purettavaksi ja voi velvoittaa Tuottajan palauttamaan korvaukset, jotka Fingrid on käyttösopimuksen perusteella maksanut Tuottajalle, jos tehoreservin käyttösopimus on purettu tehoreservilain 16 § 1 momentin mukaisesti tai jos Tuottaja on muutoin rikkonut tehoreservin käyttösopimusta.

Liite Tehoreservikapasiteetin aktivointiesimerkkejä Suomen ja Ruotsin tarjousalueilla vuorokausimarkkinoilla

Käyttösääntöjen liite

TEHORESERVIKAPASITEETIN AKTIVOINTIESIMERKKEJÄ SUOMEN JA RUOTSIN TARJOUSALUEILLA VUOROKAUSIMARKKINOILLA

Tässä liitteessä esitetyt esimerkit perustuvat tilanteeseen, jossa yhteensopivaan tehoreservin aktivointimenettelyyn osallistuvat Suomen ja Ruotsin kantaverkkoyhtiöt.

Esimerkeissä esiintyvät tehoreservikapasiteetit ovat viitteellisiä.

Aktivointi

Suomessa Fingrid ja Ruotsissa Svenska Kraftnät tarjoavat vuorokausimarkkinoilla kulloinkin käytettävissä olevan tehoreservin kokonaiskapasiteetin kullekin tunnille käynnistysaika huomioiden.

Vuorokausimarkkinoilla Suomen tehoreservikapasiteetista muodostetaan yksi määrään perustuva tehoreservitarjous Suomen tarjousalueelle. Vastaavasti Ruotsin tehoreservikapasiteetista muodostetaan määrään perustuva tehoreservitarjous kullekin Ruotsin tarjousalueelle. Tehoreservitarjouksille ei aseteta hintaa.

Tehoreservitarjous huomioidaan vuorokausimarkkinoiden hinnanlaskennassa, mikäli kysynnän ja tarjonnan tasapainoa ei saavuteta markkinaehtoisilla tarjouksilla Suomen ja/tai Ruotsin tarjousalueilla.

Sekä Suomen että Ruotsin tehoreservikapasiteettia aktivoidaan maiden kesken tarjottujen tehoreservikapasiteettien suhteessa käytettävissä olevan siirtokapasiteetin puitteissa alla olevien esimerkkien mukaisesti.

Esimerkki 1, Suomen ja Ruotsin välinen siirtokapasiteetti ei rajoita tehoreservin aktivointia

Lähtökohtaoletukset:

- Tehoreservikapasiteetti Suomessa 600 MW
- Tehoreservikapasiteetti Ruotsissa 2000 MW
- Vuorokausimarkkinoilla Suomen ja Ruotsin hinta-alueilla ei saavuteta kysynnän ja tarjonnan välistä tasapainoa. Tasapainon saavuttamiseksi aktivoitava tehoreservikapasiteetti on 200 MW.

Aktivoitavat tehoreservit (yhteensä 200 MW):

a) Ruotsin sisäiset siirtorajoitukset eivät rajoita tehoreservin aktivointia

- Suomen tarjousalueella 46,2 MW (200 MW * 600/2600)
- Ruotsin tarjousalueilla 153,8 MW (200 MW * 2000/2600).

b) Ruotsin sisäiset siirtorajoitukset rajoittavat käytettävissä olevan tehoreservin Ruotsin puolella 1000 MW:iin

- Suomen tarjousalueella 75 MW (200 MW * 600/1600)

- Ruotsin tarjousalueilla 125 MW (200 MW * 1000/1600)

Esimerkki 2, Suomen ja Ruotsin välillä ei ole käytettävissä vapaata siirtokapasiteettia Ruotsista Suomeen, tehoreservin tarve Suomessa

Lähtökohtaoletukset:

- Tehoreservikapasiteetti Suomessa 600 MW
- Tehoreservikapasiteetti Ruotsissa 2000 MW
- Vuorokausimarkkinoilla Suomen hinta-alueelta puuttuva kapasiteetti 200 MW.

Aktivoitavat tehoreservit (yhteensä 200 MW):

- Suomen tarjousalueella 200 MW
- Ruotsin tarjousalueilla 0 MW.

1.7.2019

SÄÄNNÖT TEHORESERVIJÄRJESTELMÄÄN KUULUVIEN SÄHKÖNKULUTUKSEN JOUSTOON KYKENEVIEN KOHTEIDEN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPIDOLLE, NIIDEN KÄYTÖLLE SEKÄ SÄHKÖNKULUTUKSEN TARJOAMISEEN MARKKINOILLE

Fingrid tai sen tytäryhtiö Finextra (jatkossa Fingrid) asettaa seuraavat säännöt teho-reserviin kuuluvien sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden (jatkossa Tehoreservikuorma) käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä Tehoreservikuorman tarjoamiseen markkinoille.

Näitä sääntöjä sovelletaan Tehoreservikuormaan ja sen haltijaan (jatkossa Kuormanhaltija).

1 TEHORESERVIKUORMAN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPITO

1.1 Yleiset säännöt

Tehoreservikuorman tulee toteuttaa tehoreservilain (117/2011) 9 §:n asettamat vaatimukset.

Kuormanhaltija ylläpitää Tehoreservikuorman teknisen toimivuuden talvijaksolla 1.12. - 28.2. ja sitoutuu tekemään Tehoreservikuormasta tarjouksen säätösähkömarkkinoille kohdan 2 mukaisesti vähintään 12 tuntia ennen käyttötuntia niin, että Tehoreservikuorma voidaan aktivoida käyttötunnin aikana säätösähkömarkkinoilla.

Kuormanhaltijan tulee järjestää toimintansa siten, että sillä on oikeus osallistua säätösähkömarkkinoille voimassa olevien säätösähkömarkkinoiden sääntöjen mukaisesti.

Tehoreservikuorman täytyy olla liitettynä Suomen sähköjärjestelmään, koostuen joko yhdestä yksittäisestä kulutuskohteesta tai useammasta pienemmästä kulutuskohteesta, jotka ovat yhdistetty yhdeksi isommaksi kokonaisuudeksi (aggregoitu). Aggregoidut kulutuskohteet voivat olla maantieteellisesti hajautettuja. Tehoreservikuorman pitää kyetä vähintään 10 MW sähkönkulutuksen joustoon 10 minuutin kuluessa käskyn antamisesta.

1.2 Käyttöhenkilökunta

Kuormanhaltija huolehtii siitä, että sillä on käytettävissään määrällisesti ja osaamiseltaan riittävä henkilöstö toteuttamaan tässä säännöstössä asetetut velvoitteet.

1.3 Käyttöaika

Tehoreservikuormalla tulee olla valmius vähintään 200 tunnin aktivointiin talvijaksolla 1.12. - 28.2. Tehoreservikuormalla tulee olla valmius vähintään kahden tunnin yhtämittaiseen aktivointiin, minkä jälkeen Tehoreservikuorma on pystyttävä aktivoimaan uudestaan enintään kuuden tunnin lepoajan (jatkossa Lepoaika) kuluttua.

1.4 Koekäytöt

Tehoreservikuormalla tulee tehdä onnistunut koekäyttö vuosittain erikseen Fingridin kanssa sovittuna ajankohtana enintään kuukautta aikaisemmin ennen talvijakson 1.12. - 28.2. alkamista. Koekäytöllä varmistetaan Tehoreservikuorman tekninen toimivuus, todennettavuus ja käyttöhenkilöstön osaaminen. Koekäytön pituus on vähintään yksi tunti.

Kuormanhaltija vastaa koekäytön toteutuksesta ja kustannuksista.

2 TEHORESERVIKUORMAN KÄYTTÖ SÄHKÖJÄRJESTELMÄN TARPEISIIN SÄÄTÖSÄHKÖMARKKINOILLA

2.1 Yleiset säännöt

Kuormanhaltijan tulee noudattaa säätösähkömarkkinoiden voimassa olevia sääntöjä.

Kuormanhaltija vastaa Tehoreservikuorman tarjoamisesta säätösähkömarkkinoille. Tehoreservikuorma aktivoidaan säätösähkömarkkinoilla Fingridin pyynnöstä.

Fingridillä on oikeus seurata Kuormanhaltijan säätösähkömarkkinoiden tarjouksia ja raportoida niistä jälkikäteen Energiavirastolle pyydettäessä.

2.2 Tehoreservikuorma säätösähkömarkkinoilla

Kuormanhaltija on velvollinen jättämään ylössäätötarjouksen koko Tehoreservikuormasta säätösähkömarkkinoille talvijakson 1.12. - 28.2. aikana. Tarjoukset jätetään säätösähkömarkkinoille kulloinkin sovellettavalla vuorokausimarkkinoiden kattohinnalla (nykyisin 3000 €/MWh) tai Energiaviraston tarjouskilpailuun ilmoitetulla energianhinnalla (€/MWh) (jatkossa Kuormahinta), mikäli se ylittää kulloinkin sovellettavan vuorokausimarkkinoiden kattohinnan.

Kuormanhaltija antaa tehoreservitarjoukset säätösähkömarkkinoille erillisen säätösähkömarkkinaosapuolen nimissä ja merkitsee säätötarjoukset tehoreservitarjouksiksi.

Kuormanhaltijalla on velvollisuus aktivoida sopimuksen piirissä oleva Tehoreservikuorma aina, kun Fingrid sitä pyytää joko tehoreservijärjestelmän tarpeisiin tai muihin järjestelmävastuun hoitoon liittyviin tarpeisiin.

Fingrid aktivoi tehoreservitarjouksiksi merkityistä säätötarjouksista tarvittavan määrän valitsemassaan järjestyksessä ottaen huomioon tarjouksen hinnan ja suuruuden. Tehoreservitarjousten aktivointi säätösähkömarkkinoilla tapahtuu sen jälkeen, kun kaikki tehoreservijärjestelmän piiriin kuulumattomat säätötarjoukset on aktivoitu. Aktivoitumisen jälkeen Kuormanhaltijalla on velvollisuus päivittää säätötarjouksia Lepoaika huomioiden.

Kaikki säätösähkötarjoukset mukaan lukien tehoreservitarjoukset huomioidaan säätösähkön hinnan määrityksessä.

Fingrid maksaa Kuormanhaltijalle aktivoituneesta tarjouksesta Kuormahinnan.

3 TEHORESERVIKUORMAN KÄSITTELY TASESELVITYKSESSÄ

Kuormanhaltija vastaa Tehoreservikuorman taseselvityksestä.

4 KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPITOKORVAUS

Tehoreservin ylläpidosta maksettava käyttövalmiuden ylläpitokorvaus määräytyy Kuormanhaltijan ja Fingridin tekemän käyttösopimuksen ja Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisesti.

Käyttövalmiuden ylläpitokorvaus maksetaan Kuormanhaltijalle jälkikäteen kuukausittain. Tuottaja lähettää käyttövalmiuden ylläpitoa koskevan laskun seuraavan kuukauden 4. päivänä tai sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä. Fingrid maksaa ylläpitokorvauksen kahden kuukauden kuluessa laskun lähetyspäivästä.

5 TEHORESERVIKUORMAN EPÄKÄYTETTÄVYYS

5.1 Ilmoitukset

Kuormanhaltija on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Fingridille Tehoreservikuorman käyttöhäiriöistä, jotka voivat rajoittaa Tehoreservikuorman käyttöä tai estää sen kokonaan (jatkossa Epäkäytettävyys).

Epäkäytettävyyden rajoittaessa Tehoreservikuorman käyttöä, Kuormanhaltijalla on velvollisuus tarjota käytettävissä oleva osuus kohdan 2.2 mukaisesti säätösähkömarkkinoille.

5.2 Maksut

Fingrid pidättää toistaiseksi kohdan 4 tarkoittaman ylläpitokorvauksen siltä ajalta, jolloin Tehoreservikuorma ei ole käyttösäännön kohdan 1 mukaisesti tehoreservijärjestelmän käytettävissä. Talvijaksolla vähintään yhden tunnin Epäkäytettävyys vuorokaudessa aiheuttaa ylläpitokorvauksen pidättämisen koko kyseisen vuorokauden osalta. Ylläpitokorvauksen vuorokausikohtainen määrä lasketaan jakamalla koko sopimusjakson ylläpitokorvaus sopimusjakson vuorokausien lukumäärällä.

Fingrid ilmoittaa kaikki maksujen pidätykset ja niihin johtaneet syyt Energiavirastolle arviotavaksi sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservistä annetun lain 16 §:n perusteella. Energiaviraston asiassa antaman lainvoimaisen ratkaisun mukaisesti Fingrid joko palauttaa pidätetyt maksut (osittain tai kokonaan) tai huomioi ne korvausten takaisin perimisessä Energiaviraston päätöksen mukaisesti.

6 TIEDONVAIHTO JA RAPORTOINTI

Sopimuksen piirissä olevasta Tehoreservikuormasta on oltava reaaliaikamittaus Fingridillä tai tehonmuutos on muuten todennettavissa reaaliaikaisesti.

Kuormanhaltija raportoi Fingridille ja Energiavirastolle

- koekäytön suunnitellun ajankohdan ja koekäyttöraportin sisältäen kohdan 1.4 mukaiset asiat
- käyttövalmiuden estävistä tapahtumista välittömästi
- tapahtuneista häiriöistä 2 työpäivän kuluessa yli tunnin kestäneen Epäkäytettävyyden jälkeen
- kuukausittain raportin, jossa on eritelty kaikki kyseisen kuukauden aikana tapahtuneet häiriöt
- kuukausittain erillisen raportin kaikilta niiltä jaksoilta, jolloin Tehoreservikuorma on aktivoitunut säätösähkömarkkinoilla
- maksettavan käyttövalmiuden ylläpitokorvauksen määrän

Fingridillä on oikeus julkaista sopimuksen piirissä olevan Tehoreservikuorman toteutunut tehonmuutos sekä säätösähkömarkkinoilla aktivoitunut toteutunut myyntivolyymi.

7 KÄYTTÖSÄÄNTÖJEN MUUTOKSET JA TARKISTUKSET

Mikäli näitä sääntöjä ja ehtoja joudutaan muuttamaan lainsäädännöllisten muutosten tai viranomaisten muiden toimenpiteiden vuoksi, Energiavirasto vahvistaa muutokset ennen niiden voimaan tuloa.

8 KÄYTTÖSOPIMUKSEN PURKAMINEN SEKÄ YLLÄPITOKORVAUSTEN PALAUTTAMINEN JA TAKAISINPERINTÄ

Käyttösopimuksen purkaminen sekä ylläpitokorvauksen palauttaminen ja takaisinperintä tapahtuu tehoreservilain 16 §:n ja 17 §:n mukaisesti.

Mikäli Kuormanhaltija rikkoo tahallaan julkisen palvelun velvoitetta Energiavirasto voi määrätä käyttösopimuksen purettavaksi ja voi velvoittaa Kuormanhaltijan palauttamaan korvaukset, jotka Fingrid on käyttösopimuksen perusteella maksanut Kuormanhaltijalle, jos tehoreservin käyttösopimus on purettu tehoreservilain 16 § 1 momentin mukaisesti tai jos Kuormanhaltija on muutoin rikkonut tehoreservin käyttösopimusta.

Valitusosoitus

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on Markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2.050 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet. Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

7 Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Markkinaoikeudelle, jonka osoite on:

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

Faksi: 029 56 43300

Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi